Kadernota 2027

Inhoudsopgave

Inleiding....4
Actueel financieel inzicht....5
Financiele kaders....6

Inleiding

In de door de raad vastgestelde Financiële Verordening (artikel 212 Gemeentewet) is opgenomen, dat het college de raad de kaders voor de komende programmabegroting 2027-2030 voorlegt. In deze kadernota zijn het actuele financiële overzicht en de financiële kaders voor de begroting 2027 opgenomen. De huidige ontwikkelingen met financiële consequenties voor de begroting 2027 zijn als aparte bijlage toegevoegd.

Deze kadernota bevat niet de uitwerking van de meicirculaire. De uitwerking van de meicirculaire wordt medio juni verwacht en wordt middels een raadsmededeling verstrekt aan de raad. De raad heeft dan bij behandeling van de kadernota 2027 de meest actuele informatie om de kaders zowel financieel als beleidsmatig te kunnen vaststellen.

In lijn met afgelopen jaren wordt in het najaar de begroting bestaand beleid aangeboden. Daarnaast biedt het college de raad een voorstel aan met ontwikkelingen met financiële consequenties om te komen tot de meerjarenbegroting 2027-2030. Dit betreft dan de 1ste begrotingswijziging die middels een aparte bijlage bij de begroting door uw Raad wordt vastgesteld.

Het college van burgemeester en wethouders.

Actueel financieel inzicht

Om inzichtelijk te maken waar de gemeente Aalten momenteel begrotingstechnisch staat, wordt eerst aansluiting gezocht bij de meest actuele raming. Dit is het actuele vastgestelde begrotingssaldo na de vastgestelde begrotingswijzingen voor de komende jaren:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving		2026	2027	2028	2029	2030
Begroting 2026		-484	848	2.607	2.220	2.220
Ontwikkelingen met financiële consequenties correctie 2026		312	832	1.322	1.322	1.322
Mutatie najaarsnota 2025		-182	-112	-80	-48	-48
Begrotingswijziging 1-2026 verbouw 't Slaa 5-7		40	70	70	70	70
Actuele vastgestelde begrotingssaldo		**-314**	**1.638**	**3.919**	**3.564**	**3.564**
		overschot	**tekort**	**tekort**	**tekort**	**tekort**
Vrijval onvoorzien		-25	0	0	0	0
Mutatie voorjaarsnota 2026		1.430	429	429	329	329
Stand na voorjaarsnota 2026	**(A)**	**1.091**	**2.067**	**4.348**	**3.893**	**3.893**
		tekort	**tekort**	**tekort**	**tekort**	**tekort**

Zoals bovenstaand te zien loopt het tekort op begrotingsbasis op van ruim € 1,6 miljoen in 2027 tot ruim € 3,6 miljoen in 2030. Dit is op basis van de reeds vastgestelde begrotingswijzigingen waarbij de totale begrote lasten van de gemeente Aalten voor het jaar 2026 € 102 miljoen bedragen.
In de tijd dat deze kaders door de raad behandeld worden wordt ook de Voorjaarsnota 2026 voorgelegd om vast te stellen. Om die reden is de stand na de voorgestelde voorjaarsnota 2026 ook bijgevoegd. Het tekort voor 2030 loopt hierin verder op tot € 3,9 miljoen.

Voor wat betreft het gemeentefonds lopen er nog onderzoeken naar diverse onderwerpen die van belang kunnen zijn. Het meest actueel is de herziening verdeling gemeentefonds per 1 januari 2027.

Het nieuwe verdeelmodel van het gemeentefonds is per 1 januari 2023 ingevoerd, zij het met een overgangsmaatregel van meer dan tien jaar waarvan alleen over de eerste drie jaar besloten is. Dit met als reden dat een dergelijk ingrijpende wijziging een behoorlijke financiële impact kan hebben op een afzonderlijke gemeente. Om die reden is destijds besloten een ingroeipad in te stellen van drie jaar (2023 € 7,50, 2024 € 22,50 en 2025 € 37,50 per inwoner), in afwachting van de resultaten van aanvullend onderzoek. Aalten is een voordeelgemeente, waarbij destijds in 2022 een bedrag van € 85 per inwoner is berekend.

Op 1 april 2026 heeft de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) zijn advies Herverdeling Gemeentefonds 2027 overhandigd aan minister Heerma van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK).
De Raad voor het Openbaar Bestuur adviseert negatief over de voorstellen voor de herverdeling van het gemeentefonds wat betreft het cluster jeugd, de maatstaf inwoners van buiten Europa en de maatstaf Huishoudens met laag inkomen.

Op 17 april 2026 heeft de VNG het advies Herijking verdeling gemeentefonds gepubliceerd. Hierna heeft de minister van BZK de Tweede Kamer op 22 april 2026 geïnformeerd dat hij “voornemens is de Eerste en Tweede Kamer medio mei te informeren over zijn besluit over de aanpassingen aan het verdeelmodel, het ingroeipad en hoe te komen tot een ordentelijk proces voor het vervolgtraject.” Op het moment van schrijven is hier (nog) geen verdere duidelijkheid over.

<u>Ontwikkelingen met financiële consequenties begroting 2027</u>
Het geactualiseerde overzicht met de ontwikkelingen met financiële consequenties voor de begroting 2027 is als apart bijlage bijgevoegd bij de kadernota.
De genoemde ontwikkelingen en ombuigingen zijn nog niet vastgesteld door het college dan wel door de gemeenteraad. Ze komen voort uit lopende ontwikkelingen en vastgestelde kaders uit het uitvoeringsprogramma en/of eerder vastgestelde begrotingen en/of tussentijdse rapportages. De financiële uitwerking hiervan zijn geen zekerheid maar gebaseerd op de kennis van wat medio mei 2026 bekend is. Voor alle in het overzicht genoemde ontwikkelingen en ombuigingen geldt dat besluitvorming door college en de gemeenteraad nog moet plaatsvinden.

Financiele kaders

Het college streeft naar een structureel sluitende begroting voor 2027, zo mogelijk ook voor de jaren daarna maar dat is nogal afhankelijk van externe factoren zoals aangegeven. De volgende uitgangspunten worden voorgesteld:

1. Het jaar 2027 wordt reëel sluitend gemaakt, eventueel indien nodig via ombuigingen.
2. De algemene uitkering wordt zoals gewoonlijk opgenomen op basis van de meicirculaire 2026, eventueel aangevuld met de meest actuele informatie over belangrijke richtlijnen/afspraken rondom het gemeentefonds.
3. In afwachting van duidelijkheid over de genoemde onderdelen van de algemene uitkering wordt voorgesteld indien mogelijk geen verplichtingen aan te gaan met structurele financiële consequenties die het te verwachte begrotingstekort vanaf 2027 verder doen toenemen.
4. De bijdragen aan verbonden partijen en gemeenschappelijke regelingen worden op basis van vooraf gemaakte afspraken geïndexeerd. Ontwikkelingen met (structurele) financiële consequenties voor verbonden partijen en gemeenschappelijke regelingen buiten indexaties zullen worden meegenomen in de begroting nadat de begroting van de verbonden partijen en gemeenschappelijke regelingen door het bestuur van de verbonden partijen en gemeenschappelijke regelingen is vastgesteld.
5. Subsidies en bijdragen aan derden worden geïndexeerd op basis van de prijsindex overheidsconsumptie voor 2027 uit de meicirculaire 2026, tenzij er budgetafspraken zijn gemaakt over de indexering.
6. De budgetten die betrekking hebben op externe kosten worden eveneens volgens de meicirculaire prijsindex geïndexeerd, tenzij er andere afspraken zijn gemaakt met leveranciers. Beoordeeld wordt waar er extra indexatie moet plaatsvinden zoals bij de inkoop zorg, energie en brandstof.
7. Met betrekking tot de loongerelateerde budgetten wordt uitgegaan van de in meicirculaire 2026 opgenomen ‘loonvoet sector overheid’.
8. Zoals gebruikelijk worden de afvalstoffen- en rioolheffing op een dekkingspercentage van 100% gesteld.
9. De begroting zal zoals gebruikelijk worden opgebouwd met de prijsindex overheidsconsumptie zoals aangegeven in de meicirculaire 2026. Hieronder vallen ook de OZB en de leges.

Ontwikkelingen met financiële consequenties begroting 2027

Inhoudsopgave

Ontwikkelingen met financiële consequenties begroting 2027 1
Inhoudsopgave 3
Ontwikkelingen met financiële consequenties begroting 2027 4
P1.1 Herontwikkeling Schaersvoorde Dinxperlo 6
P1.2 Meerjarenonderhoudsplan wegen 7
P1.3 Programma duurzaamheid uitvoering 8
P1.4 Gebiedsontwikkeling Slingeplas – 't Broock 9
P1.5 Uitbreiding bedrijventerrein Aalten 10
P1.6 Uitleglocatie woningbouw kern Aalten 11
P1.7 Woningbouw Singel 1 en 2 Aalten 12
P1.8 Aanpak energiearmoede 13
P1.9 Omgevingsdienst Achterhoek (ODA) 14
P2.1 Crossfire 15
P2.2 Beleidsvisie beweegvriendelijke leefomgeving 16
P2.3 Uitvoeringsplan Sterke Lokale Teams 17
P2.4 Subsidie Lokale Omroep/Streekomroep 18
P2.5 Inloopvoorzieningen 19
P2.6 Zwembad 20
P2.7 Cultuursensitieve en collectieve trauma/gedragsaanpak Internationale schakelklas (ISK) 21
P2.8 Samen sterk in opvoeden 22
P2.9 Stelselherziening kinderopvangtoeslag 23
P2.10 Huisvesting en opvang 24
P2.11 Kracht in Crisis 25
P3.1 Digitaliseringsstrategie 26
P3.2 Verduurzaming gebouwen (DMJOP) 27
P3.3 Gebiedsgericht werken 28

Ontwikkelingen met financiële consequenties begroting 2027

In onderstaand overzicht zijn de ontwikkelingen met financiële consequenties voor de begroting 2027 geactualiseerd.
De genoemde ontwikkelingen en ombuigingen zijn nog niet vastgesteld door het college dan wel door de gemeenteraad. Ze komen voort uit lopende ontwikkelingen en vastgestelde kaders uit het uitvoeringsprogramma en/of eerder vastgestelde begrotingen en/of tussentijdse rapportages. De financiële uitwerking hiervan zijn geen zekerheid maar gebaseerd op de kennis van wat medio mei 2026 bekend is. Voor alle in het overzicht genoemde ontwikkelingen en ombuigingen geldt dat besluitvorming door college en de gemeenteraad nog moet plaatsvinden.

bedragen x € 1.000

Nr.	Omschrijving	I/S	2026	2027	2028	2029	2030
	Begroting 2026		-484	848	2.607	2.220	2.220
	Ontwikkelingen met financiële consequenties correctie 2026		312	832	1.322	1.322	1.322
	Mutatie najaarsnota 2025		-182	-112	-80	-48	-48
	Begrotingswijziging 1-2026 verbouw 't Slaa 5-7		40	70	70	70	70
	Actuele vastgestelde begrotingssaldo		**-314 overschot**	**1.638 tekort**	**3.919 tekort**	**3.564 tekort**	**3.564 tekort**
	Vrijval onvoorzien		-25	0	0	0	0
	Mutatie voorjaarsnota 2026		1.430	429	429	329	329
	Stand na voorjaarsnota 2026	**(A)**	**1.091 tekort**	**2.067 tekort**	**4.348 tekort**	**3.893 tekort**	**3.893 tekort**
	Mogelijke toekomstige ontwikkelingen met financiële consequenties begroting 2027 en verder						
	Structureel						
P1.1	Herontwikkeling Schaersvoorde Dinxperlo maatschappelijk deel investeringen buitenruimte	S	0	PM	PM	PM	PM
P1.1	Herontwikkeling Schaersvoorde Dinxperlo wonen	S	0	PM	PM	PM	PM
P1.2	Meerjarenonderhoudsplan wegen	S	0	PM	PM	PM	PM
P1.3	Programma duurzaamheid uitvoering	S	0	51	51	51	51
P1.4	Gebiedsontwikkeling Slingeplas – 't Broock, stichtingskosten sport-/clubgebouw	S	0	0	80	80	80
P1.4	Gebiedsontwikkeling Slingeplas – 't Broock, mogelijke dekking huur sportvereniging	S	0	0	PM	PM	PM
P1.8	Aanpak energiearmoede	S	0	280	PM	PM	PM
P1.9	Omgevingsdienst Achterhoek (ODA)	S	0	333	258	258	258
P2.5	Inloopvoorzieningen	S	0	0	60	60	60
P2.6	Zwembad	S	0	0	0	0	0
P2.7	Cultuursensitieve en collectieve trauma/gedragsaanpak ISK	S	0	20	20	20	20
P2.8	Samen sterk in opvoeden	S	0	30	30	30	30
P2.9	Stelselherziening kinderopvangtoeslag	S	0	0	0	PM	PM
P2.11	Kracht in Crisis	S		PM	PM	PM	PM
P3.1	Digitaliseringsstrategie	S	0	270	270	270	270
P3.2	Verduurzaming gebouwen (DMJOP)	S	0	PM	PM	PM	PM
P3.3	Gebiedsgericht werken	S	0	PM	PM	PM	PM
	Totaal structurele mogelijke toekomstige ontwikkelingen met financiële consequenties begroting 2027 en verder	**(B)**	**0**	**984**	**769**	**769**	**769**
	Incidenteel						
P1.4	Gebiedsontwikkeling Slingeplas – 't Broock grondexploitatie	I	0	1.864	0	0	0
P1.4	Gebiedsontwikkeling Slingeplas – 't Broock, grondexploitatie, dekking Reserve Grondexploitatie	I	0	-567	0	0	0
P1.4	Gebiedsontwikkeling Slingeplas – 't Broock, grondexploitatie, dekking Algemene Reserve	I	0	-1.297	0	0	0
P1.5	Uitbreiding bedrijventerrein Aalten	I	0	PM	PM	PM	PM
P1.6	Uitleglocatie woningbouw Kern Aalten	I	0	PM	PM	PM	PM
P1.7	Woningbouw Singel 1	I	0	PM	PM	PM	PM
P1.7	Woningbouw Singel 2	I	0	PM	PM	PM	PM
P1.8	Aanpak energiearmoede	I en/of S	0	280	PM	PM	PM
P2.1	Crossfire	I en/of S	0	PM	PM	PM	PM
P2.2	Beleidsvisie beweegvriendelijke leefomgeving	I en/of S	0	PM	PM	PM	PM
P2.3	Uitvoeringsplan Sterke Lokale Teams	I en/of S	0	PM	PM	PM	PM
P2.4	Subsidie Lokale Omroep	I	0	20	PM	PM	PM
P2.10	Tijdelijke opvang nieuwkomers	I	0	PM	PM	PM	PM
	Totaal incidentele mogelijke toekomstige ontwikkelingen met financiële consequenties begroting 2027 en verder	**(C)**	**0**	**300**	**0**	**0**	**0**

Mogelijke opties ombuigingsplan						
Toeristenbelasting verhogen van € 1,55 naar € 2,00 p.p.p.n. = € 45.000	S	0	PM	PM	PM	PM
Subsidies verenigingen (totale subsidies € 100.000)	S	0	PM	PM	PM	PM
OZB verhogen 1% = € 55.000	S	0	PM	PM	PM	PM
Geen indexering toepassen (1% is € 100.000)	S	0	PM	PM	PM	PM
Ombuigingsplan 2027	S	0	PM	PM	PM	PM
Leges verhogen (100% kostendekkenheid waar mogelijk)	S	0	PM	PM	PM	PM
Totaal mogelijke opties ombuigingen	**(D)**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal mogelijke toekomstige ontwikkelingen met financiële consequenties en opties ombuigingen	**(A+B+C+D)**	**0**	**1.284**	**769**	**769**	**769**
Saldo na mogelijke toekomstige ontwikkelingen met financiële consequenties en opties ombuigingen		**1.091 tekort**	**3.351 tekort**	**5.117 tekort**	**4.662 tekort**	**4.662 tekort**
Mogelijke ontwikkelingen met financiële voordelen						
Besparingsopgave Hervormingsagenda Jeugdzorg (indexatie na 2019)	S	0	0	-762	-762	-762
Gemeentefonds, herverdelingseffect invoering nieuw verdeelmodel (erg onzeker)	S	0	0	-1.285	-1.285	-1.285
Totaal mogelijke ontwikkelingen met financiële voordelen		**0**	**0**	**-2.047**	**-2.047**	**-2.047**
Saldo na mogelijke ontwikkelingen met financiële voordelen		**1.091 tekort**	**3.351 tekort**	**3.070 tekort**	**2.615 tekort**	**2.615 tekort**

P1.1 Herontwikkeling Schaersvoorde Dinxperlo

Wat is de aanleiding van deze ontwikkeling?
Uitvoeringsprogramma thema 1 Leefomgeving en wonen:
1a Geeft uitvoering aan de lokale woonvisie en lokale woningbouwstrategie.
1b Houdt bij de bouw van woningen rekening met betaalbaarheid voor verschillende doelgroepen, circulariteit, duurzaamheid, landschap, ontsluiting en verkeersveiligheid.

Wat willen we met deze ontwikkeling bereiken?
Sinds 1 augustus 2023 is de locatie aan de Europastraat 6 in Dinxperlo, voorheen in gebruik door scholengemeenschap Schaersvoorde, niet langer in gebruik als onderwijs locatie. Het pand is inmiddels in beheer en in eigendom van de gemeente. De locatie is in beeld voor herontwikkeling. Daarnaast hebben verschillende partijen ideeën geopperd voor de herontwikkeling. De (on)mogelijkheden voor herontwikkeling zijn onderzocht. Op basis van de uitkomsten van het onderzoek heeft de gemeenteraad in de zomer van 2025 besloten om ongeveer 950 m² van het gebouw, te weten de voormalige aula, gymzaal en een gedeelte van de entreeruimte her in te richten met maatschappelijke functies. Waaronder de huisvesting van het techniek-lokaal Dinxperlo. Dit gedeelte wordt in eigendom overgedragen aan een maatschappelijke stichting waarin de maatschappelijke partijen zijn vertegenwoordigd. Het overige deel van het pand (voormalige lokalen) wordt getransformeerd naar wonen. De omgevingsvergunning voor de verbouw van het maatschappelijke gedeelte is verleend. Inmiddels zijn er steeds meer initiatieven die willen gebruik maken van het gebouw. Ook is de plek aangewezen voor het noodsteunpunt. De mogelijkheden voor vergroten van het maatschappelijke gedeelte icm met wonen worden nu onderzocht, waardoor splitsen en daarmee overdracht van het pand nog even mee wordt gewacht.

Wat is de financiële consequentie?
Minimaal 950 m² van het gebouw, te weten de voormalige aula, gymzaal en een gedeelte van de entreeruimte wordt heringericht met maatschappelijke functies. Dit gedeelte wordt in eigendom overgedragen aan een maatschappelijke stichting waarin de maatschappelijke partijen zijn vertegenwoordigd.
Voor het overige deel van het pand vindt verdere uitwerking plaats ten behoeve van de realisatie van woningen. Bij verhuur van de woningen zal er in het pand worden geïnvesteerd om woningen te realiseren. Tegenover de kapitaallasten voortkomend uit de investeringen staan inkomsten. Indien wordt gekozen voor verkoop van het deel van het pand voor de bouw van woningen dan worden de gemaakte kosten ingebracht in een grondexploitatie welke uiteindelijk zal resulteren in een winst of een verlies. Voor aanpassing van de buitenruimte dient nog een investering te worden gedaan. De kapitaallasten, voortkomend uit de investering, worden voor een deel gedekt door inkomsten.

Welke mogelijke dekkingsmiddelen kunnen worden aangedragen?
Indien de gemeente besluit de woningen te verhuren middels de Wooncoöperatie, worden de kapitaallasten voortvloeiend uit de investering gedekt door de huurinkomsten. Wanneer wordt gekozen voor verkoop van (een deel van) het pand ten behoeve van woningbouw, wordt een grondexploitatie opgesteld en vastgesteld. De grondexploitatie zal resulteren in een winst of een verlies welke ten gunste of ten laste wordt gebracht van de Algemene reserve.
Mocht een groter gedeelte van het gebouw maatschappelijk worden ingezet dan dient hier een marktconforme vergoeding tegenover te staan.

P1.2 Meerjarenonderhoudsplan wegen

Wat is de aanleiding van deze ontwikkeling?
Het onderhoud van de wegen is een wettelijke taak.

Wat willen we met deze ontwikkeling bereiken?
Voor het onderhoud van de wegen wordt in 2026 een nieuw beleidsplan opgesteld en vastgesteld met het daarbij behorende uitvoeringsplan voor de komende tien jaar. Daarbij wordt ook gekeken of het huidige budget/reserve voor het onderhoud voldoende is.

Wat is de financiële consequentie?
Voor het groot onderhoud van de wegen is een bestemmingsreserve beschikbaar. Jaarlijks wordt er een vast bedrag gestort in deze bestemmingsreserve, waaruit tevens jaarlijks een bedrag wordt onttrokken ten behoeve van de uitvoering van het onderhoud. De bestemmingsreserve heeft als doel reservering voor het groot onderhoud op de lange termijn. De hoogte van de reserve zal naar alle waarschijnlijkheid niet toereikend zijn. Hierdoor zal een verhoging van de jaarlijkse storting noodzakelijk zijn. Hiervoor is binnen de huidige (meerjaren) begroting geen ruimte.

Welke mogelijke dekkingsmiddelen kunnen worden aangedragen?
De financiële consequentie wordt ten laste gebracht van het begrotingssaldo. Als het begrotingssaldo niet toereikend is dan zal er dekking binnen de (meerjaren) begroting gezocht moeten worden.

P1.3 Programma duurzaamheid uitvoering

Wat is de aanleiding van deze ontwikkeling?
Dit betreft een wettelijke taak en verplichting vanuit het Rijk:
- Het begrip duurzame ontwikkeling neemt binnen de Omgevingswet een belangrijke plaats in. De Omgevingswet kent drie overkoepelende maatschappelijke doelen: duurzame ontwikkeling, bewoonbaarheid van het land en beschermen en verbeteren van het leefmilieu. Het programma duurzaamheid werkt aan deze doelen.
- In het landelijke klimaatakkoord tussen overheden, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties is het doel om de CO2-uitstoot in 2030 met 55% te verminderen vergeleken met 1990. In 2050 moet de uitstoot van broeikasgassen met 95% zijn afgenomen.
- In 2050 moeten alle woningen en gebouwen van het aardgas af. Via Europese wetgeving, het landelijke klimaatakkoord én het regionale Akkoord van Groenlo zijn we hieraan verbonden. De gemeente heeft de wettelijke verplichting om voor 31 december 2027 een Warmteprogramma vast te stellen. In samenwerking met de andere Achterhoekse gemeenten streven we naar eind 2026.

Uitvoeringsprogramma thema 2 Duurzaamheid en Klimaat:
2a Energieneutraliteit.

Wat willen we met deze ontwikkeling bereiken?
Zowel landelijk als regionaal is de doelstelling om in 2050 klimaatneutraal en circulair te zijn. Daarnaast werkt Aalten als Sustainable development goals gemeente actief aan de duurzame ontwikkelingsdoelen. Om zicht te houden op de voortgang van deze doelen en integraal te kunnen werken is het programma duurzaamheid van belang. Het gaat hierbij om circulariteit, energietransitie, klimaatadaptatie, duurzame mobiliteit en biodiversiteit. Voor de komende periode zal met name de energietransitie, het opzetten van het warmtekoudeprogramma en natuurinclusief werken veel aandacht vergen. Dit heeft impact op onze wijken en inwoners. De gemeente wil samen met inwoners, ondernemers, organisaties actief aan de slag blijven gaan met deze duurzame doelstellingen. Met onder andere het Energieloket Achterhoek ondersteunen we inwoners met de verduurzaming van hun woningen.

Wat is de financiële consequentie?
Als het gaat om het budget voor de uitvoeringskosten van het Energieloket dan wordt er vanaf 2027 een stijging verwacht van 40% ten opzichte van het huidige budget. Dit komt onder andere door een stijging van het aantal aanvragen en personeelskosten. Voor de loketfunctie en het afhandelen van de subsidieregelingen zal voor het Energieloket vanaf 2027 een bedrag nodig zijn van € 335.000. Dit is een stijging van structureel € 96.000 ten opzichte van 2026. (Dit is exclusief de uitvoeringskosten voor energiearmoede, die worden behandeld in P1.8 Aanpak energiearmoede).
Voor de overige budgetten die meerjarig beschikbaar zijn gesteld voor duurzaamheid is de verwachting dat deze voldoende zijn.

Welke mogelijke dekkingsmiddelen kunnen worden aangedragen?
De verwachting is dat een deel van het bedrag, € 45.000, dat nodig is voor de loketfunctie en het afhandelen van de subsidieregelingen door het energieloket kan worden gedekt uit de middelen vanuit het Rijk (SPUK LAI en CDOKE). Niet voor alle uitvoeringskosten worden middelen beschikbaar gesteld door het Rijk waardoor de financiële consequentie, € 51.000, ten laste wordt gebracht van het begrotingssaldo. De verwachting is dat het begrotingssaldo niet toereikend zal zijn, er zal dekking binnen de (meerjaren) begroting gezocht moeten worden.

P1.4 Gebiedsontwikkeling Slingeplas – ’t Broock

Wat is de aanleiding van deze ontwikkeling?
Dit betreft geen wettelijke taak, maar een kans die zich voordoet vanuit het ambitiedocument Slingeplas- ’t Broock welke is opgesteld door initiatiefnemers.

Uitvoeringsprogramma thema 1 Leefomgeving en wonen:
1a Geeft uitvoering aan de lokale woonvisie en lokale woningbouwstrategie.

Wat willen we met deze ontwikkeling bereiken?
In Bredevoort zijn in 2022 ideeën en ambities voor de Slingeplas en sportpark 't Broock vastgelegd in het ambitiedocument Slingeplas - 't Broock. Belangrijkste initiatiefnemers zijn vakantiepark De Twee Bruggen, Sportvereniging Bredevoort en Bredevoorts Belang. Dit betreft de verplaatsing van het sportpark naar de Slingeplas, woningbouw op de locatie van het huidige sportpark en het vergroten van de recreatieve mogelijkheden van de Slingeplas. De raad heeft in juli 2025 het voorlopig ontwerp vastgesteld en is akkoord gegaan met het opstarten van de gebiedsontwikkeling.

Wat is de financiële consequentie?
Het verwachte tekort op de grondexploitatie bedraagt incidenteel € 1,9 miljoen voor 2027, dit is exclusief de stichtingskosten van het nieuwe clubgebouw. Deze bedragen € 1,3 miljoen en de jaarlijkse kapitaallasten hieruit voortkomend vanaf 2028 bedragen ongeveer structureel € 80.000. Er wordt geprobeerd de stichtingskosten naar beneden bij te stellen door het pand mogelijk casco op te leveren. Ook staan er nog huuropbrengsten tegenover maar deze zijn lager dan de kapitaallasten.

In 2023 heeft Antea Group een financieel haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd. Naast een doorrekening van het ontwerp in het ambitiedocument is ook een aantal varianten doorgerekend. Uiteindelijk is gekozen voor variant 1 waarin kostenbesparingen zijn gerealiseerd bij het bouw- en woonrijp maken, met name door bruggen te vervangen door duikers. De benodigde bijdrage voor deze variant is berekend op € 1,8 miljoen (excl. btw). Metafoor heeft vervolgens een financiële toets uitgevoerd, waaruit blijkt dat het verwachte tekort van de grondexploitatie overeenkomt met de eerdere berekeningen van Antea Group en bijna 1,8 miljoen euro bedraagt. Omdat de financiële toets vorig jaar is gemaakt is deze exclusief het verplaatsen van de kade zoals dat in het nieuwe ontwerp is opgenomen. De kosten hiervoor worden geschat op zo’n € 85.000 waarmee het verwachte tekort van de grondexploitatie hoger uitkomt maar nog wel in de lijn met de bedragen zoals destijds genoemd door Antea Group.

Welke mogelijke dekkingsmiddelen kunnen worden aangedragen?
Het te verwachten te kort op de grondexploitatie wordt voor een deel gedekt door de bestemmingsreserve grondexploitatie Slingeplas- ’t Broock. De raad heeft op 8 juli 2025 besloten om een bedrag van € 567.000 van het rekeningresultaat 2024 toe te voegen aan een nieuw te vormen bestemmingsreserve grondexploitatie Slingeplas- ’t Broock. Het resterende deel van het te verwachten te kort wordt gedekt uit de Algemene Reserve. Voor de kapitaallasten van de investering is geen ruimte binnen de huidige budgetten in de meerjarenbegroting. Wel zijn er diverse subsidiemogelijkheden waar we mogelijk aanspraak op kunnen maken voor dit project. Ook worden er nog huuropbrengsten ontvangen maar deze zijn lager dan de kapitaallasten. In zijn totaliteit worden de structurele lasten ten laste gebracht van het begrotingssaldo. Als het begrotingssaldo niet toereikend is dan zal er dekking binnen de (meerjaren) begroting gezocht moeten worden.

P1.5 Uitbreiding bedrijventerrein Aalten

Wat is de aanleiding van deze ontwikkeling?
Uitvoeringsprogramma thema 4 Ondernemen en economie:
4a Realiseert voldoende vesting plekken voor bedrijven en zzp'ers en zorgt voor een goede ontsluiting.

Wat willen we met deze ontwikkeling bereiken?
Er is tot en met 2030 behoefte aan ongeveer 11 hectare netto uitbreiding bedrijventerrein bij de kern Aalten. Uit een verkenning naar locaties blijkt het gebied ten westen van het bestaande bedrijventerrein 't Broek de meest kansrijke locatie. Voor deze locatie is een plan van aanpak opgesteld en een financiële haalbaarheidsscan uitgevoerd. Voor de voorkeurslocatie is een ecologische beoordeling uitgevoerd van het aanwezige bos gevolgd door een verdergaande financiële doorrekening. De uitkomsten van de onderzoeken hebben geleid tot het voorstel om het gebied ten zuidwesten van het bestaande bedrijventerrein en ten noorden van de Keizersbeek te ontwikkelen tot een nieuw bedrijventerrein.

Wat is de financiële consequentie?
Eind 2024 is de raad akkoord gegaan met het uitvoeren van verdiepende onderzoeken als eerste stap in het kader van de planvorming voor het bedrijventerrein. Er is een voorbereidingskrediet van € 600.000 beschikbaar gesteld vooruitlopend op een in de toekomst vast te stellen grondexploitatie. Indien de grondexploitatie niet binnen 5 jaar zal worden vastgesteld dan komt het bedrag van € 600.000 ten laste van het jaarrekeningresultaat of er kan een voorziening worden gevormd. Hierdoor kunnen deze kosten later alsnog worden ingebracht als er tot een grondexploitatie wordt besloten voor het betreffende gebied.

Op basis van de uitgangspunten van de gemeente heeft een extern bureau zich beziggehouden met de doorrekening van de diverse varianten. De kostenraming moet nog verder uitgewerkt worden waardoor de financiële consequenties nog kunnen wijzigen. De uitbreiding zelf leidt naar verwachting tot een incidenteel nadeel in 2029. De bandbreedte van de verschillende scenario's zit tussen een nadeel van € 800.000 en € 1.700.000.

Welke mogelijke dekkingsmiddelen kunnen worden aangedragen?
Het te verwachten nadeel op de grondexploitatie wordt gedekt uit de Algemene reserve.

P1.6 Uitleglocatie woningbouw kern Aalten

Wat is de aanleiding van deze ontwikkeling?
De hernieuwde regionale Woondeal 2.0 die in 2025 is vastgesteld vloeit voort uit rijksbeleid. Uit de woondeal volgt de woningbouwopgave.

Uitvoeringsprogramma thema 1 Leefomgeving en wonen:
1a Geeft uitvoering aan de lokale woonvisie en lokale woningbouwstrategie.

Wat willen we met deze ontwikkeling bereiken?
De gemeenteraad heeft op 5 november 2024 een motie aangenomen waarin het college is verzocht om in 2025 een onderzoek uit te voeren (mede in het kader van de Omgevingsvisie) naar een nieuwe uitleglocatie nabij de kern Aalten. Hierdoor wordt inzicht verkregen in mogelijke uitbreidingsrichting(en) voor het dorp Aalten zodat de woningbouwopgave voor Aalten kan worden gerealiseerd, rekening houdend met te ontwikkelen inbreidingslocaties.

Wat is de financiële consequentie?
De financiële impact van daadwerkelijke realisatie is nog niet bekend.
Deze ontwikkeling staat nog helemaal in de beginfase. Er zal eerst onderzoek gedaan moeten worden voordat er meer duidelijkheid is over de financiële consequentie. Dat is mede afhankelijk van bijvoorbeeld locatie(s) en ontwikkelstrategie.

Welke mogelijke dekkingsmiddelen kunnen worden aangedragen?
Afhankelijk van de locatie en ontwikkelstrategie zal blijken of er een grondexploitatie wordt opgesteld of dat de kosten worden verhaald middels een anterieure overeenkomst. Het uitgangspunt is dat het daar waar mogelijk budgettair neutraal wordt uitgevoerd.

P1.7 Woningbouw Singel 1 en 2 Aalten

Wat is de aanleiding van deze ontwikkeling?
Dit betreft geen wettelijke taak, maar er zijn wel provinciale afspraken gemaakt over woningbouwopgave in de woondeal 2.0. Realisatie van woningbouw op deze locatie kan een belangrijke bijdrage leveren aan deze opgave.

Uitvoeringsprogramma thema 1 Leefomgeving en wonen:
1a Geeft uitvoering aan de lokale woonvisie en lokale woningbouwstrategie.

Wat willen we met deze ontwikkeling bereiken?
De urgentie op de woningmarkt is groot. Op de locatie Singel 1 en 2 is omdat de grond al in eigendom van de gemeente is, relatief snel woningbouw te realiseren waardoor het woningtekort en met name in het betaalbare segment kan worden verkleind. Het college van B&W heeft daarom op 8 juli 2025 een besluit genomen om een stedenbouwkundig plan op te stellen en hiervoor een voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen.

Wat is de financiële consequentie?
Het college heeft een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld van € 50.000 vooruitlopend op een in de toekomst vast te stellen grondexploitatie. Na afronding van het stedenbouwkundig plan worden één of meerdere grondexploitaties opgesteld. Deze kosten worden ingebracht in deze grondexploitatie(s).
Als de grondexploitatie(s) niet binnen vijf jaar wordt vastgesteld dan komt het bedrag van € 50.000 ten laste van het jaarrekeningresultaat of er kan een voorziening worden gevormd. Hierdoor kunnen deze kosten later alsnog worden ingebracht als er tot een grondexploitatie wordt besloten voor het betreffende gebied.
Bij vaststelling van de grondexploitatie(s) zal blijken of er een voor- of nadeel is op de grondexploitatie.

Welke mogelijke dekkingsmiddelen kunnen worden aangedragen?
Het te verwachten voor- of nadeel op de grondexploitatie komt ten gunste of ten laste van de Algemene reserve.

P1.8 Aanpak energiearmoede

Wat is de aanleiding van deze ontwikkeling?
De Europese Unie verplicht lidstaten, onder meer in de Energy Efficiency Directive (EED) en vanuit het Sociaal Klimaatfonds, om energiearmoede effectief en doelmatig aan te pakken. Gemeenten hebben de regie voor de energietransitie en daarmee ook voor het onderdeel energiearmoede. Door de stijgende energieprijzen neemt de energiearmoede toe bij huishoudens met koop- én huurwoningen. Dit is aanleiding om in afstemming met het sociaal domein, woningcorporatie en het energieloket deze huishoudens te ondersteunen en de huidige aanpak energiearmoede voort te zetten en door te ontwikkelen. Landelijk is er wel het Tijdelijk Noodfonds Energie voor inwoners die hun energierekening niet kunnen betalen maar dat maakt geen structurele verandering op de energierekening op de lange termijn.

Uitvoeringsprogramma thema 2 Duurzaamheid en Klimaat:
2a Energieneutraliteit.
2d Energieneutraliteit bevorderen
2g Stimuleringsmaatregelen duurzaamheid en klimaat
2i Aanpak energietransitie

Wat willen we met deze ontwikkeling bereiken?
Energieprijzen blijven stijgen, inwoners inof in de buurt van, energiearmoede kunnen de energierekening niet of nauwelijks betalen, laat staan investeren in isolerende maatregelen. Ook is de doelgroep energiearmoede voornamelijk een inwoner met een huurwoning, die afhankelijk is van de verhuurder wat betreft de keuzes in/tot verduurzaming. Structurele verandering kan alleen met het werkelijk verduurzamen van de woning doormiddel van isolerende maatregelen, het aanbrengen van radiatorfolie, tochtstrips etc. en gedragsverandering binnen het energieverbruik. Daarom willen we doorgaan met een gemeentelijke aanpak Energiearmoede, het inzetten van een bespaarhulp aan huis die helpt met de gedragsverandering en het aanbrengen van de kleine isolerende maatregelen. Ook willen we door met de isolatiesubsidie laag besteedbaar inkomen voor inwoners met een koophuis en een kleine portemonnee. Er zijn al gemeentelijke en rijkssubsidies om woningeigenaren financieel te stimuleren om te verduurzamen maar die bieden geen mogelijkheid om direct aan de uitvoerder uit te betalen, dat biedt de isolatiesubsidie laag besteedbaar inkomen wel. Hierdoor heeft een inwoner de mogelijkheid direct een isolerende maatregel te treffen zonder zelf voor te financieren en achteraf de subsidie aan te vragen. De energiearmoede aanpak met de bespaarhulp aan huis en de isolatiesubsidieregeling voor inwoners met een laag besteedbaar inkomen zetten we graag de komende jaren nog in zodat deze doelgroep mee kan doen in de energietransitie en niet verder achteropraakt. Hiervoor zal er in 2026 een herijking van de aanpak energiearmoede plaats vinden.

Wat is de financiële consequentie?
De opgaven betreffend energiearmoede worden de komende jaren eerder groter dan kleiner. De SPUK Energiearmoede gelden vanuit het Rijk vervallen in 2027. Er is nog geen zicht op een nieuwe financieringsvorm aan gemeenten om nieuwe gemeentelijke energiearmoede aanpakken vorm te geven. Bij continuatie en verbetering van de gemeentelijke aanpak energiearmoede zullen er gemeentelijke gelden beschikbaar gesteld moeten worden. Als we de ondersteuning voor inwoners met energiearmoede op de huidige wijze voort willen dan is er jaarlijks een structureel bedrag nodig van € 280.000. Dit is inclusief de uitvoeringskosten van het Energieloket (inclusief de verwachte indexering van 40%).
Gezien de onzekerheid rondom financiering hiervoor vanuit het Rijk en de herijking van de aanpak energiearmoede in 2026, wordt voorgesteld om het bedrag incidenteel voor 2027 beschikbaar te stellen.

Welke mogelijke dekkingsmiddelen kunnen worden aangedragen?
Als blijkt dat niet voor alle opgaven gelden beschikbaar worden gesteld door het Rijk dan wordt de financiële consequentie ten laste gebracht van het begrotingssaldo. De verwachting is dat het begrotingssaldo niet toereikend zal zijn, er zal dekking binnen de (meerjaren) begroting gezocht moeten worden.

P1.9 Omgevingsdienst Achterhoek (ODA)

Wat is de aanleiding van deze ontwikkeling?
Het betreft hier een wettelijke taak voortkomend uit de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr).

Wat willen we met deze ontwikkeling bereiken?
Samen met de Omgevingsdienst Achterhoek willen we voldoen aan het wettelijk verplicht niveau van een robuuste en toekomstbestendige organisatie. Daarnaast willen we toewerken richting een fusie met de omgevingsdienst de Veluwe. Hiervoor is in december 2025 een intentieverklaring ondertekend door alle deelnemende partners van de omgevingsdienst Achterhoek.

Wat is de financiële consequentie?
Conform de concept-begroting 2027 van de ODA zal de bijdrage aan de ODA toenemen met een structureel bedrag van € 258.000 tot in totaal een bedrag van € 1.178.000 en daarnaast voor 2027 een bedrag van € 75.000 voor de fusiekosten.

Welke mogelijke dekkingsmiddelen kunnen worden aangedragen?
Conform artikel 10a WGR en artikel 193 onder b Gemeentewet zijn de bedragen die zijn opgenomen in de begroting van verbonden partijen en gemeenteschappelijke regelingen verplichte uitgaven voor de gemeente. Het uitgangspunt is dat de bijdragen aan verbonden partijen en gemeenschappelijke regelingen op basis van vooraf gemaakte afspraken worden geïndexeerd. Ontwikkelingen met structurele financiële consequenties voor verbonden partijen en gemeenschappelijke regelingen buiten indexaties worden meegenomen in de begroting nadat de begroting van de verbonden partijen en gemeenschappelijke regelingen door het bestuur van de verbonden partijen en gemeenschappelijke regelingen is vastgesteld conform art 34 lid 1 Wgr.

P2.1 Crossfire

Wat is de aanleiding van deze ontwikkeling?
Aan Nederlandse kant zijn de gemeenten en de veiligheidsregio's verantwoordelijk voor de brandweerzorg. De huisvesting van de brandweerposten is de verantwoordelijkheid van de gemeenten en die dragen dus ook de huisvestingslasten. De gemeente stelt de kazerne ter beschikking aan de veiligheidsregio. In Duitsland is de brandweer een volledig gemeentelijke taak, inclusief de kosten voor huisvesting. Voor de kazerne van Suderwick geldt dat deze arbo-technisch niet meer aan de eisen voldoet waardoor vervanging noodzakelijk is.

Uitvoeringsprogramma thema 6 Burgerparticipatie, Bestuur en Veiligheid:
6g Werkt in samenwerking met de gemeente Bocholt en de VNOG aan een plan om tijdens deze bestuursperiode te komen tot een gezamenlijke brandweerkazerne Dinxperlo-Suderwick.

Wat willen we met deze ontwikkeling bereiken?
Een gezamenlijke locatie voor de brandweer en Feuerwehr welke wordt gezien als een innovatieve oplossing om aanzienlijke veiligheidsvoordelen voor de grensregio te creëren en tegelijkertijd de Europese gedachte uit te dragen. Dit leidt tot een versterkte samenwerking langs de grens en daardoor ook meer slagkracht. Recentelijk speelt ook het kabinetsvoornemen om een netwerk noodsteunpunten te willen organiseren om ervoor te zorgen dat de samenleving kan blijven draaien en mensen de noodzakelijke hulp kunnen krijgen. De VNOG en de VNG werken hiervoor de eerste contouren uit. Aan de nieuw te ontwikkelen kazerne kan een dergelijk noodsteunpunt eenvoudiger als functie worden toegevoegd, dan ergens in een bestaande situatie. De gezamenlijke kazerne verbindt twee brandweer- en crisisorganisaties aan elkaar waardoor ook de bovenlokale (internationale) samenwerking versterkt wordt.

Wat is de financiële consequentie?
De financiële consequentie van daadwerkelijke realisatie is nog niet bekend.
Deze ontwikkeling is nog volop in de onderzoeksfase. Bij de locatiekeuze moet rekening worden gehouden met de Nederlandse en Duitse wet- en regelgeving. Momenteel is nog geen duidelijkheid over wat de investeringskosten zijn en wat er met de oude kazernes gaat gebeuren. Uitgaande van afronding van de locatiekeuze in 2026, is start realisatie van de nieuwe brandweerkazerne op zijn vroegst mogelijk in 2027. Uitgaande van deze planning, de standaardblauwdruk voor kazernes van de VNOG (het zogenaamde "Model Didam"), het door bureau AntwortIng uitgewerkte programma ven eisen en een daarop gebaseerde verdeling van 42% voor Aalten en 58% voor Bocholt, dient rekening gehouden te worden met een investering van ca € 3 - 4 miljoen. De jaarlijkse kapitaallasten bedragen bij een investering van € 4 miljoen op dit moment € 240.000. En vooralsnog vanaf 2028 afhankelijk van de start van de nieuwbouw.

Welke mogelijke dekkingsmiddelen kunnen worden aangedragen?
De huidige budgetten voor de brandweerkazerne Dinxperlo kunnen worden ingezet; deze bedragen jaarlijks circa € 67.500 (kapitaallasten en exploitatielasten). Deze lasten zijn relatief laag omdat in verband met de Crossfire ontwikkeling alleen de hoogstnoodzakelijke kosten nog worden gemaakt.
De investering zal initieel mogelijk leiden tot hogere lasten. Daar staat tegenover dat een nieuw en duurzaam gebouw zal leiden tot lagere onderhoudslasten en energiekosten. Temeer omdat gedeeld gebruik (met de brandweer Suderwick) op de lange termijn altijd efficiënter is. Verder kan de vrijkomende kazerne bijvoorbeeld verkocht worden of beschikbaar gesteld worden als nieuwbouwlocatie. Wanneer er meer duidelijkheid is dan zal gekeken moeten worden naar de mogelijke dekkingsmiddelen (incidenteel/structureel).

P2.2 Beleidsvisie beweegvriendelijke leefomgeving

Wat is de aanleiding van deze ontwikkeling?
Deze ontwikkeling komt voort uit het Uitvoeringsprogramma van de Raad namelijk:
Uitvoeringsprogramma thema 3 Sociaal Domein:
3n Stimuleert een gezonde leefstijl en houdt hiermee rekening bij de inrichting van de openbare ruimte en een gezonde leefomgeving.

Wat willen we met deze ontwikkeling bereiken?
Om sporten en bewegen voor inwoners zo goed en laagdrempelig mogelijk te kunnen faciliteren, is het noodzakelijk dat de openbare ruimte dit ook stimuleert. De raad heeft in haar uitvoeringsprogramma dan ook benoemd dat sport en bewegen een integraal onderdeel dient te zijn van de Omgevingsvisie en ruimtelijke plannen, om zo ruimtelijke sport gerelateerde vraagstukken in de brede context van gebiedsontwikkelingen op te kunnen pakken. De openbare ruimte dient een inclusieve leefomgeving te zijn die mensen faciliteert, stimuleert en uitdaagt om te bewegen, spelen, sporten en ontmoeten. Om hieraan duiding en handvaten te bieden is er in de Adviesnota Toekomstbestendig Sportlandschap, die in december 2024 is vastgesteld door het college, een aantal concepten en principes voorgesteld om invulling te geven aan toekomstig beleid om sporten en bewegen in de openbare ruimte te stimuleren. Het vervolg is nu om deze in 2026 uit te werken in een visie op sporten en bewegen in de openbare ruimte waarin ook de financiële consequenties helder worden.

Wat is de financiële consequentie?
Implementatie van de beleidsvisie voor een beweegvriendelijke leefomgeving heeft mogelijk financiële consequenties, ook omdat het deels een herijking van het speelvoorzieningenbeleid gaat zijn. Uit de beleidsvisie moet blijken of er vanaf 2027 incidentele en/of /structurele middelen nodig zijn.

Welke mogelijke dekkingsmiddelen kunnen worden aangedragen?
Binnen de huidige (meerjaren) begroting is budget beschikbaar voor de inrichting en onderhoud van speeltuinen. Dit zou mogelijk ingezet kunnen worden als dekking. Mocht dit budget niet voldoende zijn dan wordt de financiële consequentie ten laste gebracht van het begrotingssaldo. Als het begrotingssaldo niet toereikend is dan zal er dekking binnen de (meerjaren) begroting gezocht moeten worden.

P2.3 Uitvoeringsplan Sterke Lokale Teams

Wat is de aanleiding van deze ontwikkeling?
Deze opdracht komt voort uit de wetgeving binnen het sociaal domein (o.a. Jeugdwet, Wet Maatschappelijke Ondersteuning, Participatiewet, Wet Inburgering en Wet gemeentelijke schuldhulpverlening) en vraagt van gemeenten om ondersteuning integraal en dichtbij inwoners te organiseren. *De Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming (0–100)* versterken deze opdracht. Zij vragen onder andere van gemeenten dat we uiterlijk in 2028 de schotten tussen jeugd, volwassenen en participatie doorbreken, en ook de schotten tussen de sociale basis en geïndiceerde zorg opheffen. Ook de regiovisie *Samen Veilig* versterkt de opdracht van de ontwikkeling naar een Sterk Lokaal Team.

Wat willen we met deze ontwikkeling bereiken?
Landelijk wordt gezien dat gezinnen en huishoudens nu te vaak vastlopen in regels, doorverwijzingen en versnipperde hulp. Problemen binnen een huishouden hangen meestal samen en vragen daarmee om een team dat dichtbij is, vroegtijdig signalen oppakt, passende ondersteuning inzet en waar nodig deskundigheid bijschakelt. Normaliseren is hierbij leidend: uitgaan van de eigen kracht van onze inwoners en hun netwerk en vragen zoveel mogelijk oplossen in het gewone leven.

Een sterk lokaal team maakt het mogelijk om breed te kijken, eenvoudiger te handelen en sneller passende ondersteuning te bieden, in nauwe samenwerking met de sociale basis en het informele netwerk. Op deze manier versterken we eigen regie, zorgen we voor de meest passende oplossing en dragen we bij aan een toekomstbestendig, betaalbaar en inwonersgericht sociaal domein.

Wat is de financiële consequentie?
Voor het ontwikkelen van een blauwdruk voor een Sterk Lokaal Team en het opstellen van het implementatieplan is in deze fase voornamelijk inzet van uren nodig van betrokken medewerkers binnen de gemeente Aalten. Na bestuurlijke vaststelling van de blauwdruk wordt het implementatieplan uitgewerkt. In deze fase worden ook de financiële consequenties in beeld gebracht.

Vooruitlopend hierop is het van belang om te onderkennen dat zonder verruiming van financiële middelen niet kan worden voldaan aan de uitvoerende taken van een Sterk Lokaal Team. Deze ontwikkeling brengt extra taken en verantwoordelijkheden met zich mee voor het lokale team binnen het sociaal domein. Dit vraagt om passende randvoorwaarden, waaronder voldoende capaciteit en middelen.
Deze bewustwording is essentieel. De opbrengsten van deze investering laten zich niet direct vertalen in financiële termen, maar liggen primair in maatschappelijke winst: een positieve bijdrage aan het welzijn van inwoners, een grotere sociale impact en een beter passend antwoord op hulpvragen. Tegelijkertijd mag worden verwacht dat deze investering zich op de langere termijn terugverdient, door minder escalaties, het voorkomen van overlap in werkzaamheden, het eerder in beeld krijgen van hulpvragen en een sterkere inzet op preventie. Dit wordt des te relevanter gezien de toenemende complexiteit van hulpvragen en de verwachte ontwikkeling dat een groeiende en complexere vraag moet worden bediend met beperkte middelen, onder druk van arbeidsmarktkrapte en oplopende wachttijden binnen het sociaal domein.

Welke mogelijke dekkingsmiddelen kunnen worden aangedragen?
Binnen de huidige (meerjaren) begroting is geen dekking voor de uitvoering van het plan Sterke Lokale Teams. Er zal gekeken moeten worden naar dekking binnen de huidige budgetten. Mocht dit budget niet voldoende zijn dan wordt de financiële consequentie ten laste gebracht van het begrotingssaldo. Als het begrotingssaldo niet toereikend is dan zal er dekking binnen de (meerjaren) begroting gezocht moeten worden.

P2.4 Subsidie Lokale Omroep/Streekomroep

Wat is de aanleiding van deze ontwikkeling?
De gemeente heeft een wettelijke bekostigingsplicht voor de lokale omroep en ontvangt hiervoor een ongeoormerkte bijdrage in het gemeentefonds. Er wordt medio 2026 een stelselwijziging voor de lokale publieke omroep verwacht. Het wetsvoorstel tot wijziging van de Mediawet wijzigt de financiering van de lokale publieke omroep. De verwachte ingangsdatum van deze wijziging is 1 januari 2028. De Rijksoverheid neemt vanaf dan de bekostiging over. Dan wordt er in plaats van een lokale omroep een streekomroep voor de streek “De Achterhoek” aangewezen.

Als gevolg van deze stelselwijziging vervalt de gemeentelijke bekostigingsplicht en wordt de huidige bijdrage via het gemeentefonds beëindigd. Tegelijkertijd bestaat de verwachting dat de rijksfinanciering ontoereikend zal zijn om een volwaardig en lokaal toereikend media-aanbod te waarborgen. Dit is van belang, aangezien de omroep een essentiële rol vervult in het versterken van de lokale democratie en de verbinding met de lokale samenleving en cultuur.

De verantwoordelijke portefeuillehouders hebben afgesproken om na wijziging van de Mediawet met de negen gemeenten af te stemmen op welke onderdelen we in onze streek al dan niet gezamenlijk in actie (moeten) komen om straks tot een advies voor de aanwijzing van de streekomroep te komen en binnen deze streekomroep het lokaal toereikend media-aanbod te borgen. De toekomstige financiering is daarbij ook onderwerp van gesprek.

Wat willen we met deze ontwikkeling bereiken?
Het realiseren van een zo optimaal mogelijke overgang naar een streekomroep per (naar verwachting) 1 januari 2028.

Wat is de financiële consequentie?
De financiële consequentie voor 2027 betreft € 20.000. Voor de periode vanaf 2028 kan het noodzakelijk zijn om aanvullend middelen beschikbaar te stellen ter aanvulling op de rijksbijdrage, indien deze ontoereikend blijkt voor de instandhouding van een lokaal toereikend media-aanbod binnen de streekomroep.

Welke mogelijke dekkingsmiddelen kunnen worden aangedragen?
Binnen de huidige (meerjaren)begroting is geen budget beschikbaar. De financiële consequentie wordt ten laste gebracht van het begrotingssaldo. Als het begrotingssaldo niet toereikend is dan zal er dekking binnen de (meerjaren) begroting gezocht moeten worden.

P2.5 Inloopvoorzieningen

Wat is de aanleiding van deze ontwikkeling?
De inloopvoorzieningen is een wettelijke taak in kader van maatschappelijke opvang. In regionaal verband (acht Achterhoekse gemeenten) is afgesproken dat iedere gemeente voorziet in een vorm van inloop voor inwoners met psychische problematiek. Onze inloop is een algemene inloop, zonder indicaties en openstaat voor alle inwoners. De inloop is in 2025 verder uitgebreid samen met Estinea, die de lunch verzorgt omdat eten verbindt. Hiermee is de inloop verder uitgebreid en komen meer mensen naar de inloop. Omdat lunch lokaal genoeg bezoekers trekt (ongeveer 25 per moment) gaat we na de zomer deze ook uitbreiden naar donderdag de andere dag van de inloop.

Wat willen we met deze ontwikkeling bereiken?
Het versterken van ontmoeting en sociale samenhang tussen inwoners, het bevorderen van onderlinge steun en het stimuleren van gezamenlijke activiteiten. Daarnaast wordt beoogd tijdige en passende ondersteuning te bieden aan inwoners die dat nodig hebben.

Wat is de financiële consequentie?
Op dit moment worden beide zaken gefinancierd uit de (incidentele) overschotmiddelen Beschermd Wonen vanuit Doetinchem. Voor 2026 en 2027 is er dekking voor de inloopvoorziening. De financiële consequentie bedraagt vanaf 2028 structureel € 60.000.
Momenteel wordt regionaal gewerkt aan een nieuw convenant Opvang en Bescherming vanaf 2027. Op dit moment is nog onduidelijk in hoeverre binnen de (regionale)middelen voor Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang opnieuw sprake zal zijn van overschotten die kunnen worden ingezet voor deze voorziening.

Welke mogelijke dekkingsmiddelen kunnen worden aangedragen?
De beschikbare dekking is afhankelijk van de verdere uitwerking van de decentralisatie van Beschermd Wonen en/of Maatschappelijke Opvang. Daarnaast is de dekking afhankelijk van de (financiële) afspraken binnen het nieuwe regionale convenant, in het bijzonder de mate waarin middelen beschikbaar worden gesteld aan individuele gemeenten voor de uitvoering van deze wettelijke taken. Indien middelen voor individuele gemeenten beschikbaar worden gesteld kan deze voorziening worden bekostigd vanuit deze middelen. Indien deze middelen niet beschikbaar zijn, zal er vanaf 2028 in de (meerjaren) begroting naar alternatieve dekking moeten worden gezocht.

P2.6 Zwembad

Wat is de aanleiding van deze ontwikkeling?
Een zwembad is geen wettelijke voorziening/verplichting. Wel draagt een zwembad bij aan het realiseren van gemeentelijke beleidsdoelen, zoals vergroten van de zwemvaardigheid en het meer bewegen van onze inwoners. In het uitvoeringsprogramma thema 5 Ontspanning en Vrije Tijd is onder punt 5d opgenomen dat een startnotitie wordt opgesteld over de toekomst van de zwembaden in de gemeente Aalten.

De huidige exploitatieovereenkomst voor de Zwembaden 't Walfort en Het Blauwe Meer eindigt per 1 januari 2032. In die wetenschap heeft de raad op 30 januari 2024 de startnotitie ‘Toekomst Zwembaden’ vastgesteld. Daarin staat hoe het nu gaat met beide zwembaden en wat belangrijk is voor de toekomst. Naar aanleiding hiervan is een projectteam 'Toekomstvisie zwembaden gemeente Aalten' gevormd. Het projectteam heeft de opdracht gekregen om binnen de kaders van de startnotitie samen met de stakeholders te komen tot de meest optimale toekomstvisie/scenario voor het zwemwater, c.q. de zwembaden, in onze gemeente. Hierbij is het doel om zwemmen binnen de gemeente op een wenselijke en betaalbare manier vorm te geven, ook na 2032. Om te komen tot het meest optimale scenario heeft de projectgroep het bureau Synarchis gevraagd om hier vanuit haar expertise en binnen de kaders van de startnotitie onderzoek naar te doen.

Op basis van het uiteindelijke advies heeft het college de raad in november 2025 een toekomstvisie op de zwembaden voorgelegd. Tijdens de daaropvolgende oordeelsvormende raadsvergadering in november 2025 is met de raad afgesproken dat, alvorens het voorstel in de raad aan de orde komt, het college met een nadere duiding op deze visie komt. De fracties konden hiervoor tot 1 februari 2026 hun vragen en opmerkingen op het voorstel indienen bij de griffie. Om de gestelde vragen te beantwoorden vindt er momenteel aanvullend onderzoek plaats. Naar verwachting kunnen in de tweede helft van 2026 de gestelde vragen worden beantwoord, zodat verdere behandeling van de toekomstvisie door de raad kan worden opgepakt.

Wat willen we met deze ontwikkeling bereiken?
We willen zwemmen binnen onze gemeente ook na 2032 op een wenselijke en betaalbare manier vorm kunnen geven.

Wat is de financiële consequentie?
De financiële consequenties zijn op dit moment nog niet concreet te bepalen. Na beantwoording van de gestelde vragen kan de verdere behandeling van de toekomstvisie door de raad kan worden opgepakt. Afhankelijk van de daaropvolgende keuze(s) van de raad kunnen de financiële effecten (zowel incidenteel als structureel) vanaf 2032 in beeld worden gebracht. In de huidige meerjarenbegroting is nog geen rekening gehouden met deze mogelijke financiële consequenties. De jaarlijkse exploitatiebijdrage bedraagt in 2026 € 553.000.

Welke mogelijke dekkingsmiddelen kunnen worden aangedragen?
De financiële consequentie voor het vervolg wordt ten laste gebracht van het begrotingssaldo. Als het begrotingssaldo niet toereikend is dan zal er dekking binnen de (meerjaren) begroting gezocht moeten worden.

P2.7 Cultuursensitieve en collectieve trauma/gedragsaanpak Internationale schakelklas (ISK)

Wat is de aanleiding van deze ontwikkeling?
In het nieuwkomers onderwijs (ISK) komen veel culturen samen en hebben de kinderen die er naar school gaan veel meegemaakt. Dat uit zich in veel gevallen in negatief of onbegrepen gedrag. De reguliere preventie die we inzetten binnen het onderwijs is voor deze vorm van onderwijs niet voldoende. GGNet heeft een speciaal programma ontwikkeld wat nu is uitgerold binnen de ISK en wat aanslaat. De kosten hiervan zijn niet begroot.

Wat willen we met deze ontwikkeling bereiken?
We willen bereiken dat de jongeren op een laagdrempelige en collectieve manier aandacht krijgen voor wat ze hebben meegemaakt en hier handvaten voor krijgen. Een bijkomend doel is dat ze tot leren kunnen komen en problemen niet groter worden.

Wat is de financiële consequentie?
Het gaat om structurele kosten van € 20.000 op jaarbasis vanaf 2027 voor inzet van GGNet op de ISK.

Welke mogelijke dekkingsmiddelen kunnen worden aangedragen?
Binnen de huidige (meerjaren) begroting is geen dekking. De financiële consequentie wordt ten laste gebracht van het begrotingssaldo. Als het begrotingssaldo niet toereikend is dan zal er dekking binnen de (meerjaren) begroting gezocht moeten worden.

P2.8 Samen sterk in opvoeden

Wat is de aanleiding van deze ontwikkeling?
Vanuit het preventieplatform Jeugd maar ook lokaal zetten we in op het versterken van ouders zodat ze op eigen kracht hun kinderen kunnen opvoeden. Ook als dat een keer wat moeilijker gaat. Met de training ‘samen sterk in opvoeden’ krijgen ouders collectief een training. Thema's die aan bod komen zijn grenzen stellen, welke invloed heb je als ouder en hoe verander of versterk je gedrag. In de training leren ze ook andere ouders kennen en zien ze dat ook andere ouders soms worstelen met de opvoeding.

Wat willen we met deze ontwikkeling bereiken?
Ouders weerbaarder en sterker maken zodat ze, zonder inzet van 2e lijn zorg, hun kinderen kunnen opvoeden. We willen ze handvaten meegeven zodat ze zelfredzaam zijn. Een bijkomend doel is dat we het ondersteuningsteam en inzet van jeugdhulp willen voorkomen, daar waar het kan.

Wat is de financiële consequentie?
De financiële consequentie betreft structureel € 30.000 vanaf 2027.

Welke mogelijke dekkingsmiddelen kunnen worden aangedragen?
Binnen de huidige (meerjaren)begroting is geen budget beschikbaar. De financiële consequentie wordt ten laste gebracht van het begrotingssaldo. Als het begrotingssaldo niet toereikend is dan zal er dekking binnen de (meerjaren) begroting gezocht moeten worden.

P2.9 Stelselherziening kinderopvangtoeslag

Wat is de aanleiding van deze ontwikkeling?
Het Ministerie van SZW werkt aan het wetsvoorstel financiering kinderopvang. Dit is de basis voor een nieuw financieringsstelsel, waarmee de kinderopvangtoeslag wordt vervangen door een hoge, inkomensonafhankelijke vergoeding voor kinderopvang. Deze vergoeding zal als subsidie direct aan de houders van kindercentra en gastouderbureaus worden uitgekeerd. Gemeenten hebben verschillende rollen met betrekking tot de kinderopvang, waarop dit wetsvoorstel mogelijk impact heeft, waaronder:

- De ontwikkeling van het kind: De gemeente is verantwoordelijk voor het aanbieden van peuteropvang aan kinderen van niet-werkende ouders en voor- en vroegschoolse educatie (VVE), waardoor de ontwikkeling van het kind bevorderd wordt. Daarnaast kunnen gemeenten sociaal-medische indicaties (SMI) afgeven.
- Bestaanszekerheid en kansengelijkheid: Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het vergroten van de bestaanszekerheid van hun inwoners, onder andere door te zorgen dat zij via (betaald) werk kunnen participeren in de samenleving. Toegankelijke en betaalbare kinderopvang kan bijdragen aan de arbeidsparticipatie van ouders. Ook hebben gemeenten (en kinderopvangorganisaties) de maatschappelijke opdracht om te werken aan inclusieve kinderopvang.
- De gemeente is verantwoordelijk voor toezicht en handhaving op kwaliteit en veiligheid van de kinderopvang. De GGD voert in opdracht van de gemeente het toezicht uit.
- Huisvesting: De gemeente heeft geen wettelijke taak in de huisvesting van kinderopvang. Wel heeft de gemeente een wettelijke taak met betrekking tot onderwijshuisvesting. In praktijk worden schoolgebouwen vaak gebruikt als huisvesting voor de kinderopvang. Voor het openen van nieuwe locaties is bovendien soms ook aanpassing van het bestemmingsplan nodig.

Op dit moment is onduidelijk hoe de stelselherziening uiteindelijk vorm gaat krijgen. Het is onduidelijk of de vraag van ouders naar kinderopvang in onze gemeente hierdoor toe gaat nemen. De stelselwijziging in de kinderopvang is uitgesteld naar 1 januari 2029.

Wat willen we met deze ontwikkeling bereiken?
Het proactief volgen van de ontwikkelingen om tijdig te kunnen anticiperen op de lokale gevolgen van de stelselherziening.

Wat is de financiële consequentie?
Op dit moment is nog niet duidelijk wat de financiële consequenties gaan zijn van deze stelselherziening. Er zijn namelijk meerder scenario's uitgewerkt, die elk een ander (financieel)gevolg heeft. In de periode van januari tot en met april 2026 heeft VNOG Realisatie een uitvoeringstoets gedaan op het wetsvoorstel Financiering kinderopvang. Deze uitvoeringstoets brengt de uitvoeringsconsequenties voor gemeenten in beeld. Omdat nog veel onduidelijk is zijn er in deze uitvoeringstoets verschillende scenario's uitgewerkt. De impact voor gemeenten hangt af van de ontwikkelingen die optreden in vraag- en aanbod, en daarvan afgeleid de ontwikkeling van wachtlijsten en/of tarieven. Het rapport wordt medio 2026 uitgebracht.

Welke mogelijke dekkingsmiddelen kunnen worden aangedragen?
Gezien de huidige onzekerheden over de financiële gevolgen, is nog geen concrete dekking aan te wijzen. Zodra meer duidelijkheid bestaat over de definitieve stelselwijziging en de bijbehorende financiële effecten, kan een concretere uitwerking van de dekking worden opgesteld.

P2.10 Huisvesting en opvang

Wat is de aanleiding van deze ontwikkeling?
De gemeente Aalten staat voor een omvangrijke opgave op het gebied van de fysieke huisvesting van nieuwkomers. De verschillende groepen die gehuisvest moeten worden zijn asielzoekers, statushouders, nareizigers van statushouders, meerderjarig wordende alleenstaande minderjarige vluchtelingen en Oekraiense ontheemden. Op het gebied van huisvesting vinden er veranderingen plaats. Volgens actuele prognoses worden er de komende jaren een groot aantal nareizigers verwacht. Er wordt door de gemeente en partners gewerkt aan passende huisvestingsvormen voor deze doelgroep om optimaal gebruik te maken van de beschikbare woningvoorraad, alswel tijdelijke woonvormen, om zo de huisvesting van zowel statushouders als andere urgente doelgroepen te kunnen realiseren.
Voor de opvang van asielzoekers geldt op dit moment de wettelijke verplichting om minimaal 200 opvangplaatsen te realiseren. De gemeenteraad heeft hiervoor begin 2026 kaders vastgesteld, waaronder onder meer een duur van vijf jaar en de mogelijkheid om de opvang op één of twee locaties te organiseren. Op het moment van schrijven heeft de minister van Asiel en Migratie de landelijke capaciteitsraming voor de tweede wetcyclus vastgesteld (periode 2027 en 2028). Voor de gemeente Aalten is de indicatieve opgave vastgesteld op 143 opvangplekken, waarvan 9 voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv'ers). Daarnaast loopt er nog een beroepsprocedure tegen de wettelijke taakstelling uit de eerste cyclus. Wanneer dit voorkomt is nog niet duidelijk. Ook is niet duidelijk of de gemeente Aalten gehouden wordt aan de taakstelling uit de eerste cyclus omdat landelijk het aantal opvangplekken naar beneden is bijgesteld.
Vluchtelingen uit Oekraïne hebben verblijfsrecht in Nederland onder de *Europese Richtlijn Tijdelijke Bescherming* (RTB) met een huidige looptijd tot en met 4 maart 2027. Na beëindiging van de RTB komen vluchtelingen (ontheemden) uit Oekraïne in aanmerking voor een tijdelijk transitiedocument dat drie jaar geldig is. Bij het transitiedocument horen op termijn rechten, plichten en voorzieningen die vergelijkbaar zijn met andere inwoners van Nederland. Zo kunnen ontheemden uit Oekraïne zoveel mogelijk voor zichzelf zorgen en actief bijdragen aan de Nederlandse samenleving. Door het rijk wordt er gewerkt aan een samenhangend pakket van rechten, plichten en voorzieningen voor Oekraïense ontheemden. Bijvoorbeeld op het gebied van het verblijfsrecht, onderwijs, zorg, participeren & inkomen en wonen. Deze verschuivingen zullen impact hebben op verschillende domeinen, maar nog niet alle details en risico's zijn door het rijk in beeld gebracht. Dit is deels ontstaan door de recente publicatie van de contouren (november 2025), de verschuivingen in de nationale politiek en de keuze om de allocatie van middelen en financiële besluitvorming mee te laten lopen in het reguliere proces van de voorjaarsbesluitvorming

Wat willen we met deze ontwikkeling bereiken?
Met deze ontwikkeling wil de gemeente Aalten toewerken naar een samenhangende en toekomstbestendige aanpak voor de opvang en huisvesting van nieuwkomers. De opgave is structureel en wordt bepaald door wettelijke verplichtingen, landelijke capaciteitsramingen en de veranderende positie van Oekraïense ontheemden. Door tijdig te bepalen hoe opvanglocaties worden georganiseerd en hoe we inspelen op de overgang van tijdelijke bescherming naar een transitiedocument, creëren we duidelijkheid voor inwoners, partners en uitvoeringsorganisaties.
We streven naar een aanpak waarin opvang, huisvesting en ondersteuning goed op elkaar aansluiten, risico's beheersbaar blijven en nieuwkomers zo snel mogelijk kunnen deelnemen aan de samenleving. Deze ontwikkeling vraagt mogelijk om aanvullende formatie, omdat de uitvoering van de nieuwe taken en verantwoordelijkheden structureel zwaarder wordt. Op dit moment wordt onderzocht welke personele inzet hiervoor nodig is. Hiermee leggen we een stabiele basis voor het uitvoeren van onze wettelijke taken.

Wat is de financiële consequentie?
De omvangrijke en structurele opgave voor de opvang en huisvesting van nieuwkomers kan leiden tot aanzienlijke financiële gevolgen voor de gemeente Aalten. Deze liggen vooral op het vlak van investeringen in opvanglocaties, hogere uitvoeringskosten binnen het sociaal domein door o.a. veranderende rechten en voorzieningen voor Oekraïense ontheemden, en mogelijke extra formatiekosten, waarvan de benodigde inzet momenteel wordt onderzocht.
Tot op heden verschilde de bekostigingsmethodiek per doelgroep binnen, het rijk werkt op dit moment aan een wijziging in deze systematiek. Er wordt gewerkt aan een doelgroep flexibele opvangregeling om de lokale overheden langjarig voor de duur van vijf jaar beter in staat te stellen opvang voor de diverse doelgroepen te realiseren. Deze regeling vervangt onder andere de Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne. De beoogde inwerkingtreding van de regeling is nog onzeker en onder voorbehoud van de definitieve financiële besluitvorming. Tot de inwerkingtreding lopen de bestaande regelingen nog door. De impact van deze wijziging voor de beoogde en lopende initiatieven zal worden uitgewerkt zodra de regeling gepubliceerd is.

Welke mogelijke dekkingsmiddelen kunnen worden aangedragen?
Gezien de huidige onzekerheden over de financiële gevolgen, is nog geen concrete dekking aan te wijzen. Zodra meer duidelijkheid bestaat over de vorm van opvang, kan een concretere uitwerking van de dekking worden opgesteld.

P2.11 Kracht in Crisis

Wat is de aanleiding van deze ontwikkeling?
De internationale veiligheidssituatie is de afgelopen jaren instabieler geworden door geopolitieke spanningen, klimaatverandering en toenemende digitale kwetsbaarheid. Hierdoor is een grootschalige crisis met ontwrichtende effecten realistischer dan voorheen. Naast fysieke en maatschappelijke risico's spelen ook digitale dreigingen zoals cyberaanvallen op vitale infrastructuur, datalekken en verstoringen van communicatiesystemen een steeds grotere rol. Landelijke en regionale overheden benadrukken daarom het belang van een weerbare en samenredzame samenleving, waarin zowel fysieke als digitale veerkracht centraal staan. Gemeenten moeten voorbereid zijn op situaties waarin basisvoorzieningen tijdelijk uitvallen, óók wanneer deze uitval wordt veroorzaakt of verergerd door cyberincidenten.
Voor de gemeente Aalten betekent dit dat zowel de organisatie als inwoners beter toegerust moeten worden op de eerste 72 uur van een crisis. Dat geldt niet alleen voor het omgaan met uitval van elektriciteit, water of communicatie, maar ook voor het herkennen en beperken van digitale risico's die de crisis kunnen versterken. In dit kader is het project Weerbaarheid & Veerkracht gestart en is Aalten geselecteerd als pilotgemeente voor het ontwikkelen en testen van noodsteunpunten, waar inwoners tijdens langdurige verstoringen terecht kunnen voor informatie en basisvoorzieningen. Deze noodsteunpunten spelen tevens een rol in het vergroten van digitale weerbaarheid, door betrouwbare informatievoorziening te garanderen wanneer digitale systemen onder druk staan of tijdelijk niet beschikbaar zijn.

Wat willen we met deze ontwikkeling bereiken?
Met deze ontwikkeling willen we de paraatheid van inwoners en de gemeentelijke organisatie vergroten, zodat Aalten beter is voorbereid op langdurige verstoringen van vitale voorzieningen. Dit doen we door inwoners bewust en zelfredzaam te maken, de organisatie crisisbestendig te maken en de digitale weerbaarheid te vergroten bijvoorbeeld door aandacht te besteden aan cybersecurity-maatregelen die essentieel zijn om verstoringen door cyberincidenten te voorkomen of te beperken. Daarnaast realiseren we goed ingerichte noodsteunpunten die functioneren als betrouwbare fysieke informatie- en ondersteuningslocaties wanneer digitale systemen uitvallen of onder druk staan.

Wat is de financiële consequentie?
De financiële gevolgen zijn nog niet volledig te overzien, maar het is duidelijk dat deze ontwikkeling structurele kosten met zich mee zal brengen. Denk aan investeringen in de inrichting van noodsteunpunten, benodigde technische voorzieningen, samenwerking met partners en extra structurele personele inzet. Voor de pilot is € 80.000 beschikbaar, maar voor de verdere uitrol van meer noodsteunpunten en het verder toerusten van de organisatie en inwoners op (digitale) crisissituaties zijn aanvullende middelen nodig.

Welke mogelijke dekkingsmiddelen kunnen worden aangedragen?
De financiering van het noodsteunpunt in Dinxperlo kan in de pilotfase deels worden gedekt uit het door de VNOG beschikbaar gestelde budget van € 80.000. Voor de verdere uitwerking en toekomstige inrichting van meerdere noodsteunpunten is het wachten op structurele middelen vanuit het Rijk, maar hierover bestaat tot op heden nog veel onduidelijkheid. Enige terughoudendheid bij de uitbreiding van noodsteunpunten is dan ook gewenst. Daarnaast zijn er middelen nodig voor voorzieningen, structurele samenwerkingen en structurele inzet van personeel voor het (digitaal) crisisbestendig maken en houden van onze gemeente.
Binnen de huidige (meerjaren)begroting is geen budget beschikbaar. De financiële consequentie wordt ten laste gebracht van het begrotingssaldo. Als het begrotingssaldo niet toereikend is dan zal er dekking binnen de (meerjaren) begroting gezocht moeten worden.

P3.1 Digitaliseringsstrategie

Wat is de aanleiding van deze ontwikkeling?
Nieuwe wet- en regelgeving en bijbehorende normenkaders op het gebied van digitale weerbaarheid en cyberbeveiliging, waaronder de NIS2-richtlijn, de Cyberbeveiligingswet, de AVG en eisen rondom informatiehuishouding en governance, stellen steeds hogere eisen aan aantoonbare risicobeheersing, bestuurlijke controle en beheersing van informatie en digitale processen. Dit vergroot de noodzaak tot een samenhangende en betrouwbare informatiepositie.

Met de komst van de Cyberbeveiligingswet verschuift een belangrijke verantwoordelijkheid op het gebied van (digitale) risicobeheersing naar bestuurders van organisaties die persoonlijk bestuurlijk aansprakelijk kunnen worden gesteld. Voor gemeenten gaat het daarbij om het college van burgemeester en wethouders. De wet verplicht gemeenten tot het treffen van passende maatregelen om digitale risico's te beheersen. Bij de bestuurders ligt uiteindelijk de taak om hierop toe te zien en de maatregelen goed te keuren. Daarbij gaat het om identificatie van risico's, beoordeling van maatregelen en inschatting van gevolgen van maatregelen. Het is vanzelfsprekend dat deze bestuurlijke taak vraagt om een adequate informatievoorziening (inclusief robuust databeheer) en een integraal inzicht in risico's en beheersmaatregelen.

Daarbij verschuift de opgave in toenemende mate van uitsluitend technische beveiligingsmaatregelen naar het organisatiebreed verkrijgen van grip op data, samenhangend inzicht en bestuurlijke stuurinformatie. De toenemende ontwikkeling van het uitbesteden van ICT-diensten (zoals de ICT-Samenwerking en leveranciers van cloud-oplossingen) vermindert overigens onze lokale verantwoordelijkheid niet.

Wat willen we met deze ontwikkeling bereiken?
Met deze ontwikkeling beoogt de gemeente Aalten haar digitale regie en beheersbaarheid te versterken zodat processen, data, informatie en digitale risico's beter kunnen worden gestuurd, beheerst en verantwoord. Dat doen we door onze eigen organisatie te versterken met noodzakelijke capaciteit om de genoemde ontwikkelingen en wetgeving uit te kunnen voeren. Daarmee zetten we een fundamentele stap in onze digitaliseringsstrategie.

Voor onze inwoners betekent dit dat zij erop kunnen vertrouwen dat de gemeente de veiligheid van haar data, informatie en processen op orde heeft. Voor onze bestuurders betekent dit dat zij in staat zijn om op basis van juiste en volledige informatie sturing te geven aan de gemeentelijke processen (waaronder beveiliging). Op deze manier wordt de continuïteit, bestuurlijke grip en toekomstbestendigheid van de gemeente Aalten duurzaam geborgd.

Wat is de financiële consequentie?
Om deze ontwikkeling verder vorm te geven is het nodig om onze eigen organisatie te versterken met noodzakelijke capaciteit om de bovenstaand genoemde ontwikkelingen en wetgeving uit te kunnen voeren. Om deze fundamentele stap te zetten in onze digitaliseringsstrategie is naar verwachting uitbreiding van formatie nodig met een geschatte structurele last van jaarlijks € 270.000.

Welke mogelijke dekkingsmiddelen kunnen worden aangedragen?
Binnen de huidige (meerjaren)begroting is geen budget beschikbaar. De financiële consequentie wordt ten laste gebracht van het begrotingssaldo. Als het begrotingssaldo niet toereikend is dan zal er dekking binnen de (meerjaren) begroting gezocht moeten worden.

P3.2 Verduurzaming gebouwen (DMJOP)

Wat is de aanleiding van deze ontwikkeling?
Het doel is om een gemeentelijke vastgoedportefeuille in eigendom te hebben die in 2050 volledig CO2 neutraal is. Om deze beleidsambitie te realiseren is een uitvoeringsagenda opgesteld voor de komende vier jaar. Deze uitvoeringsagenda is inmiddels opgesteld en ligt te beoordeling bij de ~~raad~~. #ligt ter beoordeling voor

Uitvoeringsprogramma thema 2 Duurzaamheid en klimaat:
2a Zet zich in om in 2050 (of zoveel eerder als mogelijk) energieneutraal te zijn. Om dit te realiseren worden heldere realistische tussendoelen voor deze bestuursperiode opgesteld.

Wat willen we met deze ontwikkeling bereiken?
Een groot deel van de gemeentelijke vastgoedportefeuille dat door de gemeente zelf wordt beheerd en onderhouden, bestaat uit panden die op het gebied van verduurzaming nog diverse stappen moeten zetten om de doelstelling voor 2050 te behalen.

Op basis van de geactualiseerde DMJOP's en de in 2025 opgestelde maatwerkadviezen is het mogelijk geweest een vertaalslag te maken naar de uitvoeringsagenda.
Het verduurzamen van de panden is om meerdere redenen van groot belang. Allereerst draagt dit bij aan het verminderen van het gebruik van fossiele brandstoffen. Daarnaast geeft de gemeente hiermee een krachtig signaal richting inwoners: een gemeente die zelf actief inzet op duurzaamheid, geeft het goede voorbeeld.

Wat is de financiële consequentie?
Op basis van de opgestelde DMJOP's en de maatwerkadviezen is de uitvoeringsagenda samengesteld. Hierin zijn de panden uit de gemeentelijke vastgoedportefeuille opgenomen die in de komende vier jaar worden verduurzaamd. Daarbij is rekening gehouden met natuurlijke momenten, waarbij gepland groot onderhoud wordt gecombineerd met verduurzamingsmaatregelen.
Voor het pand dat als eerste op de uitvoeringsagenda staat, is reeds een voorstel voorgelegd, hier moet nog een besluit over worden genomen. Dit brengt zowel incidentele als structurele financiële consequenties met zich mee.
Voor groot onderhoud aan gemeentelijke gebouwen is een reserve beschikbaar. Volgens eerste globale berekeningen lijkt deze reserve niet toereikend. Daarnaast is het aannemelijk dat investeringen moeten worden gedaan aan diverse panden waar kapitaallasten uit voortkomen. Voor deze kapitaallasten is op dit moment geen budget opgenomen in de (meerjaren)begroting.
Investeringen in de verduurzaming van gebouwen kunnen daarentegen leiden tot een verlaging van de structurele lasten, bijvoorbeeld door lagere energiekosten en minder onderhoud.

Welke mogelijke dekkingsmiddelen kunnen worden aangedragen?
Er zijn verschillende subsidieregelingen in het leven geroepen om de kosten/investeringen van de verduurzamingsmaatregelen te kunnen bekostigen. Enkele voorbeelden zijn:

- Subsidieregeling duurzaam maatschappelijk vastgoed (DUMAVA):
  Dit is voor verschillende verduurzamingsmaatregelen of een integraal project.
- Investeringssubsidie duurzame energie en energiebesparing (ISDE):
  Voor bijvoorbeeld de aanschaf van zonnepanelen, warmtepompen en het aansluiten op een warmtenet.
- Stimulering Duurzame Energieproductie en Klimaattransitie (SDE ++):
  Biedt ondersteuning bij de financiering van hernieuwbare energiebronnen.

De overige financiële consequenties (dagelijks/groot onderhoud) worden ten laste gebracht van het begrotingssaldo. Als het begrotingssaldo niet toereikend is dan zal er dekking binnen de (meerjaren) begroting gezocht moeten worden.

P3.3 Gebiedsgericht werken

Wat is de aanleiding van deze ontwikkeling?
De ontwikkeling van gebiedsgericht werken komt voort uit meerdere aanleidingen:

- Wettelijke taak: De invoering van de Omgevingswet vraagt van gemeenten om integraal, participatief en gebiedsgericht te werken, met meer ruimte voor maatwerk per gebied.
- Uitvoeringsprogramma (raadsperiode 2022–2026): Binnen het uitvoeringsprogramma wordt ingezet op “dichtbij” werken en het versterken van de verbinding met inwoners, dorpen en buurtschappen.
- Organisatieontwikkeling/Bedrijfsvoering: Gebiedsgericht werken wordt gezien als een organisatiebrede werkwijze om beleid beter te laten aansluiten op de leefwereld van inwoners en om integraal samen te werken.
- Nieuw beleid (dienstverlening): De herijking van de dienstverleningsvisie vraagt om een andere manier van werken, waarin maatwerk, nabijheid en samenwerking met de samenleving centraal staan.

Wat willen we met deze ontwikkeling bereiken?
Met gebiedsgericht werken willen we beter aansluiten op de leefwereld van inwoners door te werken vanuit nabijheid, samenhang en een continue dialoog. Daarbij wordt ingezet op meer integraliteit, zodat beleid en uitvoering niet langer versnipperd zijn maar in samenhang plaatsvinden, met ruimte voor maatwerk per gebied. Door intensiever samen te werken met inwoners, organisaties en partners ontstaat meer wederkerigheid en eigenaarschap. Dit draagt bij aan een sterkere verbinding tussen gemeente en samenleving en aan een aanpak die beter aansluit bij wat er in dorpen en buurtschappen speelt.

Wat is de financiële consequentie?
De invoering van gebiedsgericht werken vraagt geen volledig nieuw budget, maar vooral een andere inzet en bundeling van bestaande middelen, aangevuld met gerichte investeringen in organisatieontwikkeling. Het zal gaan om incidentele kosten (o.a. organisatieontwikkeling en werkwijze) en structurele kosten (inzet van capaciteit en borging). De exacte omvang is afhankelijk van de gekozen ambitie en inrichting (bijvoorbeeld aantal gebieden, aantal gebiedsverbinders, mate van intensiteit).

Welke mogelijke dekkingsmiddelen kunnen worden aangedragen?
Binnen de huidige (meerjaren)begroting is geen budget beschikbaar. De financiële consequentie wordt ten laste gebracht van het begrotingssaldo. Als het begrotingssaldo niet toereikend is dan zal er dekking binnen de (meerjaren) begroting gezocht moeten worden.